

EDITORIAL
**ORGANITZACIONS D'EXILI O BE
ORGANITZACIONS DE CATALUNYA**

A França han tingut lloc darrerament dos congressos. Dues organitzacions, obrera, una, la C. N. T., i republicana l'altra, Esquerra Republicana de Catalunya, les quals apreciades en la relació de forces i per la representació que exercien quan em a casa nostra, haarien de tenir el valor representatiu de la majoria del poble de Catalunya, s'han reunit.

La C. N. T., tot i prendre el seu aire peninsular i usar del mot « nacional » per a definir-la, representa la part més considerable del proletariat de Catalunya i és, vulgui o no vulgui, en tant que Central Sindical de la nostra zona industrial, que té influència a la Península. L'Esquerra Republicana de Catalunya ha representat tant sovint les reivindicacions polítiques catalanes des de la República i l'hem vist permanentment en el poder, que es confonen sovint — i ho confon el mateixa — les institucions representatives del nostre poble i el seu partit. Ara bé, aquestes posicions ineludibles en el nostre pla polític obliguen aquestes organitzacions a responsabilitzar-se amb els problemes polítics que té plantejats Catalunya en la seva lluita contra el franquisme, i els Congressos de França no han donat cap orientació que resolgui la situació que hi ha pendent, o a mig resoldre, pel que fa referència al problema d'aliances, d'unitat d'acció. Condició indispensable per la lluita interior que menen les organitzacions a dintre de Catalunya.

La tesi sostinguda per la C. N. T. entorn al problema d'aliances a Catalunya es la de resoldre abans el problema de la unitat « Nacional » i després treure'n les conseqüències que calguin per a la seva aplicació a Catalunya. En el fons, és deixar que insensiblement la solució peninsular s'extengui, amb una característiques uniformes, a tota la Península, incluint-hi Catalunya.

En el seu Congrés E. R. de C ha pres l'acord de que els contactes i les univincences entre les organitzacions catalanes i les espanyoles, no tindran efecte fins que existeixi un sol organisme espanyol representatiu de la unitat. La seva posició d'« attentisme » no fa també res més que deixar que insensiblement la solució peninsular extengui una unitat d'acció uniforme a tota la Península, i de la qual la de Catalunya en seria simplement un reflexe.

Tot aquest temps d'isolacionisme i d'« attentisme » ha fet oblidar que a Catalunya hi han organitzacions que viuen i que han estat forçades, a bascar per compte propi i a desgrat de les direccions de l'exili, la unitat d'acció o acceptar la que, com a conseqüència de les posicions isolacionistes de les direccions de les organitzacions majoritàries de Catalunya a l'exili, els ha estat imposada per extensió i reflexe peninsular. En una altra part d'aquest mateix número publiquem el manifest de

l'Aliança de Forces Democràtiques de Catalunya Des de l'Esquerra a la C. N. T., totes les organitzacions republicanes, nacionalistes i obreres menys el P. S. U. C., el signen. Inclús la Unió Democràtica de Catalunya. Ha costat treball per a canviar la preposició « en Catalúnia » per « de Catalunya », en la definició geogràfica de l'organisme d'unitat.

La política de Bloc, com a concepció del pacte d'unitat peninsular, resta en peu, encara, en tant que necessitat històrica. Seria una llàstima que no sabéssim apreciar-ne la importància, pel que representa de significació i esdevenidor. Sobretot uns federalistes com la C. N. T., i uns catalanistes com l'Esquerra. Si es deixa el problema penjat, per no saber realitzar-lo els partits republicans i desestimar-lo les organitzacions obreres, no es fa res més sino mantenir latent una crisi a Solidaritat Catalana, — crisi d'insuficiència com a Bloc català i crisi de contingut i d'acceptació a l'Aliança de Forces Democràtiques de Catalunya, que ja ha produït dins d'ella la desautorització i la divisió de diferents partits catalans.

Ens comportem massa com organismes d'exili i volem regular les necessitats interiors de casa nostra al nostre pas, sense mirar que allà baix és precisament on el combat no té espera i els obliga a prendre, adésgrat de la nostra voluntat, les millors

mesures per a menar-lo. Voler desconèixer, per a no voler defugir-lo, denotaria una falta de responsabilitat i de comprensió.

Ens trobem davant de dues coses ja establertes Solidaritat Catalana, amb les característiques de Bloc català, però mancant-li la representació del moviment obrer i pagés que li donaria la condició completu de Bloc. Aliança de Forces Democràtiques de Catalunya amb una composició més extensa, però mancant-li les característiques de Bloc, indispensables per a la interpretació del moment històric actual. Complementar l'un i l'altre, en tot el que els manca, es pot aconseguir unint-los.

Per a aconseguir això i liquidar aquesta perturbació i el mancament històric que porta la política exiliada a la política de Catalunya en comptes de facilitar-li l'acció, és indispensable rectificar les dues teories que, referent a aliances polítiques entre les organitzacions de Catalunya i d'Espanya, han adoptat la C. N. T. l'E. i R. de C.

Res d'« attentisme ». Mentre es vagi fent la unitat de les organitzacions espanyoles i la unitat de les catalanes es pot ben bé establir un contacte entre la « Junta Española de Liberación » a la qual pertanyen les organitzacions obreres que han portat l'Aliança de les Forces Democràtiques de Catalunya des de l'interior de la Península i Solidaritat Catalana que engloba les forces republicanes, nacionalistes i de la resistència autoctones a l'exili.

Es una qüestió simplement d'iniciativa i de deixar a segon terme els interessos particulars d'organització per a fer passar endavant els de Catalunya, tant els obrers com els republicans.

Parents, amics i coneguts

per Ambrosi CARRION

ELS LLIGAMS d'un home amb els demés poden establir-se d'aquesta manera: parents, amics i coneguts. En la vida política cada partit es relaciona amb els altres, si fa o no fa, pel mateix estil. Hi ha partits entre els quals la doctrina comuna estableix un parentiu; altres, de doctrina diferent, amb els quals existeix una bona amistat i altres, que es coneixen, però que, amb finalitats completament distintes en tenen prou amb la coneixença. I es dona el cas, com és ben corrent en la vida familiar, que els parents polítics son els que menys s'entenen.

Això no té cap importància en la vida política, perquè és cosa vella de tant sabuda. És lògic i natural que cada partit es lenci a combatre per a imposar, a través de les seves consignes, la doctrina pròpia. Quan més convençuts estan els homes de la bondat de la doctrina que

sostenen, més entusiasme, més fe i empenya posen en el combat per ella. Anarhi, cara a cara i amb tota la lleialtat, dona una elevació a la batalla que és exemple de propis i dels adversaris. Es pot mantenir l'honestetat política fins amb les armes a la mà. A més, tota aquesta podridura que, la guerra finita, tenia, o té encara, el deure de liquidar, no és altra cosa que la demostració d'on s'arriba amb uns règims en els quals mentir, difamar, calumniar i enganyar eren els mitjans corrents.

Aquest fet sol passar més sovint, tornant al nostre sembl, entre els qui tenen lligams de cosanguinitat. Tal vegada és perquè, uns i altres, aspiren a recollir la mateixa herència. Potser, en el fons, és únicament un complex de gelosia. O bé mostres de desconfiança en la pròpia raó i en el propi valer. El cert és que el fet

PREPARANT EL RETORN

NO NO ES TRACTA encara d'anar ordenant les nostres, cada vegada més alleugerides, maletes. Si fos per això no oree que cap refugiat es retardés ni de cinc minuts per a posar els peus sobre el sol del nostre país. Quan l'hora sonarà, tothom tindrà els seus afers personals a punt.

La preparació a la qual jo em refereixo és d'ordre espiritual. A mesura que els fets bèl·lics avancen vers la seva fi permetent-nos besllumar, cada dia amb més precisió, la data del nostre possible retorn a la Península, sorgeixen amb més força evocadora dintre el nostre esperit les institucions que deixarem i que ens caldrà trobar tot seguit, les quals, per ésser el suport més ferm de la nostra personalitat ètnica i com a classe, han estat les més humiliades i ravejades per l'unitarisme franquista. En aquestes llargues i penoses hores d'exili he pensat amb nostàlgia amb els Ateneus populars barcelonins, llars democràtiques i plenes d'inquietuds de les classes laborioses de Catalunya, avui segurament convertides en « guardias » fredes i tristes del falangisme.

Quin Barceloní no guarda, un gran record, de l'Ateneu Enciclopèdic Popular i de l'Ateneu Polytecnicum, sense mencionar-ne d'altres no menys honorables de barriada, ariets de totes les creuades culturals populars. Refugi de tots els neguits nobles i elevats dels ho-

mes insaciabils de saber, esdevingueren la veritable Universitat Obrera, de llarg temps sentida a mancar en el medi obrer. Si l'accés a les universitats oficials estava barrada als estaments pobres, bé calia trobar pels nostres propis mitjans una sortida més o menys satisfactoria al « penchant » estudios irrempliment dels treballadors, que no podia ésser complagut amb llur autodidactisme, ple de sacrificis, però, per a atànyer les esferes oficials. Quants obstacles però, fins i tot dintre aquests santuaris de la cultura! Si la lectura i estudi és un plaer i esforç al mateix temps, en aquelles dues Cases, desapareixia el primer i quedava el segon, que solament una persistència i coratge admirables podien vèncer.

Ex-sales i alcoves i altres departaments domèstics, els quals segurament havien estat en el temps llars tranquilles de benestants menestrals s'hi amuntegaven fins al juliol del 36, una munió d'homes joves freturosos, forjant llur personalitat dintre d'esquifides i, oh paradoxa! sorolloses biblioteques. Mancats de material pedagògic, la voluntat d'homes abnegats arribava a tot. Res no els aturava. La voluntat suplia els pressupostos i la tenacitat a l'escesseidat. Però l'allau d'estudiosos plens d'inquietuds augmentava i els murs dels ateneus no es feren enllà.

Quantes vegades hem hagut d'escaltar

existeix i cal esbrinar-ne els motius per a acabar amb la malura.

Tots els catalans de bona fe — i creiem que gairebé ho son tots — aspiren a que al voltant d'un home, d'un partit, o d'una institució, es realitzi una unitat que dongui consistència a la nostra política fraccionada. Però en lloc d'això, es retreuen greuges pretèrits, acusacions i culpes. Gairebé cada partit vol sortir immaulat i blanc com una noia de primera comunio de tot quan es feu durant la guerra contra Franco i les seves taifes de carlins, moros, capellans, italians i alemanys. Cada partit que prengué part en la lluita, preté haver estat ell sol a donar el pit; i encara creu, o bé ho fa veure, que, d'haver seguit la tàctica seva, s'hauria guanyat la guerra, cosa que impediren les manigances dels altres. Però això sols significa que no era prou fort, mal el es digui monolític o majoritari.

I cal dir sincerament que de culpes i de responsabilitats n'hi ha per a tots. Ningú no pot sortir amb el lliri com un Sant Josep o un Sant Lluís qualsevol. Ara, qui més, qui menys, tots poden ostentar la palma del martiri, martiri que encara dura per a la majoria de catalans i espanyols que gemegen sota Franco. Els encerts, els èxits que s'els atribueixi qui hi tingui millor dret. Liquidat el passat, cal mirar d'anar endavant, si no pot ésser ja mà dins la mà, almenys ben acostats, colze a colze, per a lluitar contra l'enemic comú. Ja que és la batalla per la llibertat, comencem per exigir un respecte absolut per la pròpia, però respectem en canvi,

de la manera més total, la llibertat dels altres.

Que no hi ha cap més mitjà, per a obtenir una influència sobre el poble, que arribar a la polèmica, a la disputa o al que sigui? Doncs s'hi va lleialment, cara a cara, no envilit-semblant amb la mentida, amb la calumnia ni amb la difamació. Diu que quan es llença la mala grana al vent, alguna n'arrela a terra. Potser sí, però també pot donar-se que el mateix que fa la sembra, faci la collita dels fruits verinosos.

Les lluites entre parents, i més, parents polítics, son sempre de baixa qualitat, perquè no les informa cap ideologia, sino un interès material. Sols serveixen per a què els amics s'allunyin, mentre els altres — sobretot els veritables enemics — es freguen les mans amb satisfacció i es preparen a cantar l'ofici de difunts.

Hà passat l'hora de les mesquines jugadetes, de les miserables jugadetes. En política, repetim el que hem mantingut sempre:

JUGAR FORT, PERO JUGAR NET

De no fer-ho així, ja podem anar cridant que hem de treure a Franco i Falange. A no ésser que ell s'en vagi, cansat de tants èxits, o perquè, a la fi, hagi trobat uncau on retirar-se a disfrutar de les seves « economies », a nosaltres s'ens farà molsa al damunt. Però també pot passar que, un dia, el poble, cansat de tantes històries, a cops d'escombra neteigi la casa de parents, amics i coneguts. I dient: Prou!, s'hi instal·li ell d'una manera definitiva.

professors i conferenciants, versant sobre ciència, economia política, filosofia, literatura etc., sense poder travessar el llindar de la porta, tan gran era l'afluència de públic. Aquest greu problema de locals, no solament no frenava les iniciatives dels dirigents dels ateneus, sino que els estimulava a ampliar-les, produint, al mateix temps, un augment constant d'ateneistes.

En front d'això, l'escarnimés frapant feia- java i a nostres retines. Quantes vegades hem hagut de crispats punys, passant per davant dels grans centres burgesos i militars, bastits amb luxes revoltants, a través dels grans finestrals dels quals hom podia veure a qualsevol hora del dia i de la nit senyors voluminosos cultivant llurs obsessats i esmoçant llurs retrogrades intel·ligències, asseguts davant una taula de joc. Allí la més petita nicuesa posseïa amplis espais d'expansió. A casa nostre, per exemple, l'Associació Obrera de Concerts del Mestre Pau Casals, que tant ha fet pel cultiu filarmònic del nostre Poble, havia d'acontentar-se amb un recinte reduït, convertit en local de tots els veritables aimants de la música. En els nostres ateneus els estudiosos, habilitats encara amb el traïbiu de treball, sostenien una lluita sense plans contra el relloge per a arribar a assimilar algunes pàgines de text. En front, hom cercava la manera de matar el temps estúpidament.

Què hi ha d'estrany en el fet que, pel juliol del 1936, l'Ateneu Enciclopèdic Popular cerques de plaçar-se a l'indret digne de la seva missió educadora? D'aquí la incautació del terreny on havia estat edificat « El Siglo », a la Rambla. Si en aquella etapa la idea no passà d'una utopia daurada car, la guerra per la nostra alliberació motivà la marxa voluntària de la majoria dels ateneistes al front, s'ha de pensar ara que, foragitat Franco de la península, el projecte es farà realitat. Però en eixamplar el nostre espai vital, la missió dels ateneus, serà així mateix modificada, i es transformarà per a donar pas a la futura Universitat Obrera, ho i esperant que l'estat establi l'ensenyament en tots els seus graus fent-lo obligatori i gratuït per a tothom.

Quin jo parlo, doncs, de preparar el retorn a Catalunya, és pensant amb les realitzacions a portar a cap en pro de la cultura dels treballadors. Si el feixisme ha tingut la gallardia estúpida de cridar « Abajo la inteligencia », nosaltres hem de rendir-li culte com a una deesa moderna. Per alguna cosa son ells el mon d'ahir i nosaltres el de demà.

Cal, doncs, començar a amorosir-nos amb aquesta idea de la Universitat Obrera, a fi que, entre les reivindicacions immediates, hi comptem aquesta sense més demora ni discussions banals. Que els nostres futurs governants no oblidin que l'emicolament del règim falangista farà sorgir, veriginosament, necessitats imperioses que, de tan exients i unànimes hauran d'ésser objecte del joc polític i, amb prou feines, de l'administratiu. Resolem-nos així des d'ara a portar a cap aquest projecte de la Universitat Obrera. Amb ella la Generalitat de Catalunya en sortirà enrobustida, i Barcelona, una vegada més serà digne del seu títol de Cap i Casal de Catalunya.

Ferni HERBU.

RAFAEL CAMPALANS

ELS QUE hem estat deixebles d'aquest gran Mestre de l'honestetat política que en vida es deia Rafael Campalans, quan parlem d'ell ho fem amb tota aquella veneració que ens mereix la noble figura de l'home desaparegut.

Varem conèixer En Campalans l'any 1918, quan les lluites socials a Barcelona havien adquirit aquell ferotisme que tantes vides de militants obrers va costar.

Era Director de l'Escola del Treball, i nosaltres acudíem a aquell centre vital per a la cultura professional dels obrers de Barcelona portant dins del clos de l'Escola no solament l'anhel de capacitar-nos, sino que també feiem seguir tot l'entusiasme que les lluites polítiques i socials del moment ens imposaven.

Això feia que aquella Universitat Obrera estigués moltes vegades sotraguejada per convulsions, produïdes per les divergències que sorgien entre professors i alumnes.

Aquests darrers classifecaven alguns dels seus mestres com elements al servei de la patronal. La intervenció constant de la Direcció de l'Escola, gairebé sempre arranjava els conflictes.

Es en aquestes circumstàncies que vaig fer-me càrrec de la valua d'aquell home que tenia el tacte suficient per a resoldre les diferències que poguessin presentar-se, sens ferir mai la susceptibilitat de ningú.

Com he dit abans, les lluites del carrer eren portades al clos de l'Escola el que feia moltes vegades que els alumnes confeguéssim l'aula en un tallfer i el professor en un encarregat.

Citaré un exemple: L'entrapà, a l'Escola, era fixada a les set del vespre, i per tal que els alumnes poguessin saber l'hora exacta, En Campalans va fer instal·lar una sirena a una de les torres de l'edifici, la qual sonava deu minuts abans de l'hora d'entrar.

El primer dia que dita sirena va funcionar, haver-hi una protesta general, i la Junta de l'Associació d'Alumnes tingué d'anar a la Direcció de l'Escola a exigir que la sirena no funcionés més, doncs nosaltres opinàvem que l'Escola no era una fàbrica i no volíem ésser cridats a toc d'aquella.

Recordo que En Campalans, que així que ens va veure entrar en el despatx ens va fer senyal al seu voltant, va cridar al Secretari de l'Escola i, després de fer-li entendre la nostra protesta, li va dir: « Mireu, com que l'Escola està feta per què hi assisteixin els alumnes i ells creuen que això de donar l'hora a toc de sirena els vexa, doncs l'ordre que no la facin sonar més, doncs aquesta Direcció havia pres aquesta mesura com una qüestió d'ordre interior, i no vol pas imposar el seu criteri: si aquest no es compartit pels que jo creia que en sortirien beneficiats ».

Cal que fem remarcar, abans de seguir endavant, que si bé els alumnes d'aquella promoció sentien els nobles neguits de les lluites del carrer, no sentien menys la necessitat de capacitar-se professionalment i assistien a les classes amb el veritable dalit d'aprendre.

Es per això que molts pocs dies després de la protesta contra la crida de la sirena, varem comprendre la utilitat de la seva funció, i pregàrem a la Direcció que donés

l'ordre de posar-la novament en marxa. La necessitat era deguda a què alguns alumnes, o bé perquè no sabien l'hora exacta, o bé perquè no es preocupaven massa de saber-la, arribaven a classe un cop aquesta estava començada, i això produïa una perturbació en l'atenció que els alumnes posaven en les explicacions que el professor estava donant.

Per aquest i altres motius, relacionats sempre amb l'Escola, el contacte entre En Campalans i els alumnes era gairebé constant, i la seva influència cada dia es precisava més prop de tots ells.

En aquella època, el pistolerisme dels sindicats lliures, pagat per la patronal i sostingut per les autoritats, feia estralls entre els rangs dels dirigents dels Sindicats de la Confederació Nacional del Treball. Els joves que assistíem a l'Escola, portàvem dintre nostre tota la dolor i tot l'odi que aquells procediments criminals ens mereixien. Ni en un sol moment, Rafael Campalans va abandonar-nos, i tot sentint la grandiositat de la tragèdia que el proletariat català vivia en aquells moments, s'associava a la nostra indignació i blasfema energicament el vandalisme dels elements dits d'« ordre ».

Sempre recordaré que un vespre, dels darrers dies del mes de maig, en sortir de l'Escola, vàrem veure que la seva esposa venia corrent per a prevenir-le de que als voltants de la casa que habitaven i havia uns grups sospitosos, i que, per tant, seria prudent que aquell vespre no es deixés veure. No calia parlar més; era la clàssica parada dels pistolers del lliure que volien fer desaparèixer aquell home, perquè estava incondicionalment al costat de la justícia i per tant en fiort dels assassins i dels seus amos.

No per això En Campalans va desanimar-se. Si bé va prendre les seves precaucions va estar sempre en contacte amb l'Escola i sobretot amb els alumnes, per als quals havia esdevingut ja el germà gran que els guiava en la vida política.

Pocs dies abans de l'aixecament de Primo de Rivera, en una conferència que ens donava en una aula de l'Escola del Treball, sentint ja els moments difícils que s'apropaven, entre altres coses, ens deia: « Vintran dies molt difícils i tràgics, tant per la llibertat de Catalunya com per la llibertat individual, i caldrà que tots aquells que defensem els principis de justícia fem un bloc compacte per tal d'oposar una resistència ferotge als nous bàrbars. Si la llibertat desaparegués per culpa de la nostra desunió o indiferència, hauríem contret davant de la història del nostre poble una greu responsabilitat. »

El 13 de setembre del 1923, els bàrbars, dels quals ens parlava En Campalans en la seva conferència, prenten per assalt el poder a Espanya. Ell va oposar-se immediatament a aquesta al·lau destructora.

Des de la direcció de l'Escola del Treball es negà a obeir les ordres que li transmetien aquells dos ninots anomenats Baro de Viver i Comte de Monseny, els quals volien castellanitzar l'ensenyament que sempre s'havia donat en català en aquell centre de cultura professional obrera.

La seva negativa portà com a conseqüència l'haver d'abandonar l'Escola que ell havia fet

viure tant intensament. Darrera seu però seguien alguns professors i tots els alumnes. El dia que la Junta de l'Associació d'Alumnes va anar al despatx de la Direcció de l'Escola i va dir a En Campalans que tots ells es solidaritzaven amb el seu gest, va ésser d'una punyent emoció. El Mestre veia que els seus deixebles havien après les lliçons de dignitat humana que els havia donat, i es sentia a més satisfet al veure que aquests les posaven a la pràctica.

Un cop fora de l'Escola, En Campalans continuà la seva obra, i aquesa vegada desplegà totes les seves energies per a crear un centre on pogués reunir tots els professors que varen seguir al seu gest, i que aquests poguessin continuar donant les classes a aquells centenars de nois que varen preferir abandonar-ho tot, abans de viure sota un règim d'indignitat.

Es aleshores que fou creat el Polytechnicum, més tard convertit en Ateneu, centre de la cultura de Catalunya. En aquells moments d'opressió que vivia la nostra pàtria. En ell hi concorren els obrers i els intel·lectuals. D'aquesta convivència en va néixer una mútua comprensió entre aquestes dues branques vitals per a la vida dels pobles, la qual fou, més tard, molt profitosa per a la vida política de Catalunya.

Sempre sota la Direcció d'En Campalans, per les aules de l'Ateneu Polytechnicum, varen desfilar els homes millors que teníem a Catalunya en les branques política, sociològica i de la cultura en general. Fou també a iniciativa d'En Campalans que un grup d'obrers, amb l'apoi entusiasta del Mestre Pau Casals, varen constituir l'Associació Obrera de Concerts, amb la qual cosa es va demostrar que els obrers catalans estaven preparats per a poder fruit de totes les bel·leses que el geni humà ha creat.

L'entusiasme d'En Campalans no minvava en cap moment. No mancava enlloc, ni a les classes que tenia al seu càrrec, ni tampoc a les reunions clandestines que tenien lloc a aquella època.

Era, com sabeu, un dels fundadors de la Unió Socialista de Catalunya, la qual cosa no li impedia pas de sostenir amb tots els altres grups afins, aquelles relacions cordials que tan escaven entre els homes civilitzats. En aquella època, amb la seva perseverància i el seu esperit de convivència, Campalans havia arribat a formar uns grups d'obrers que, per la seva preparació, tant en l'aspecte professional com polític, deixaven sentir la seva influència en els medis en que vivien.

Per a ajudar l'adveniment de la República va posar totes les seves energies. El volem Conseller Municipal de Barcelona el 12 d'abril i el dia 15 del mateix mes ocupa la Conselleria de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Es elegit diputat del Parlament espanyol, i a Núria intervé directament en la redacció de l'Estatut.

El dia que es faci la història del moviment socialista a Catalunya, Campalans ocuparà un lloc d'honor. Sense parlar massa ni coaccionar la consciència dels que el voltaven, va anar escampant les idees socialistes arreu de la nostra terra, i avui son molts els catalans que estan compenetrats amb elles.

Estem segurs que si tinguéssim la sort de que encara fos entre nosaltres, no s'hauria apartat mai de la línia de conducta política

Regència, no ! República...

DIUMENGE DARRER les emissores americanes divulgaren, amb una reticència digna de causes més justes, la nova de l'intenció que té Franco de constituir un consell de regència i de procedir a fer eleccions.

A través dels nostres editorials i de les resolucions polítiques que ha presentat el « Moviment Socialista de Catalunya », hem dit i repetit els motius pels quals, a hores d'ara, és encara possible una orientació semblant dels països aliats en front del nostre problema, tot just acabada la guerra victoriosa sobre el feixisme a Europa.

Els errors dels partits i dels homes representatius i la manca dels òrgans jurídics i constitucionals de la República, sols capacitats per a trobar una conducta justa, no sols per a evitar maniobres, sino per a fer precipitar els esdeveniments, han estat un motiu de primer ordre. No obstant, — ens cal dir-ho i insistir-hi per a trencar per a sempre amb el miratge d'il·lusions extemporànies, — el cumul d'interessos particulars que representen els països aliats, per bé que no sempre coincidents, son el motiu principal que ens explica la possibilitat de que Franco, amb el sarcasme escandalos que això representa per a totes les consciències lliures del món sencer, pugui encara maniobrar al marge i contra la voluntat de la nació tota sencera. I, el que és pitjor, que, en el fons, pugui

M. Badiou, batlle socialista de Toulouse, contesta al consul de Franco

El consul franquista de Toulouse ha demanat a M. Badiou, batlle de la vila, una entrevista. M. Badiou, amb ellenguatge que escau al batlle d'una vila que ha sabut foragitar amb mitjans propis els invasors que la profanaven, ha respost al crial de Franco amb els termes que sintetitzem aci :

« He estat elegit batlle de Toulouse per la voluntat del poble i la gent que m'ha elegit son tots fervents enemics dels règims de força. Com a conseqüència, amb el consolat de Franco només podrem sostenir relacions purament administratives, però no de cap altre ordre. No hi ha lloc, per tant, per a acordar-vos l'entrevista que em demaneu.

Volgueu acceptar l'expressió dels meus sentiments antifeixistes ».

Suposem que el consul « haurà comprès » i que no oblidarà un altre cop que França és un poble lliure que ha fet la guerra per la seva alliberació contra els amics de Franco, i que l'ha guanyat. I que ell, el consul és el darrer servidor a França del règim d'ignominia que representa Franco.

Notes i Come

L'Aliança Nacional de Forces

Publiquem, per a coneixement dels nostres lectors, el manifest divulgat darrerament a Barcelona per l'Aliança Nacional de Forces Democràtiques de Catalunya.

« L'aliança de totes les forces democràtiques ja és una realitat. La unió nostra forjada en aquests moments difícils però de grans promeses, és sincera. Ja no farem el camí escampats separadament i res ni ningú no aconseguirà separar-nos de la nostra ruta. Estem segurs de la victòria.

Progressivament es coordinaran les activitats republicanes espanyoles des de la Península cap a l'exterior i l'ALIANÇA NACIONAL DE FORCES DEMOCRÀTIQUES serà la garantia absoluta i immediata de la unió total dels partits, organitzacions i personalitats antifeixistes d'Espanya.

No ens estendrem a parlar dels nostres líders, dels qui han donat llur vida, dels qui es troben reclosos en les presons i camps de treball, dels qui viuen a l'exili, dels qui ho han perdut tot, dels qui es senten vexats per l'oprobri: tots ells son germans nostres i representen en nosaltres l'ànim la veneració i el respecte màxims, i precisament en llur memòria i per ells hem lligat els nostres criteris i punts de vista, tot llimant i fent desaparèixer aquelles coses que en els moments presents ens podien separar. Cal que tothom tingui la convicció de que anem cap a la unió per tal de donar pas, dintre d'una estricta democràcia, a la formació d'un govern que representi la voluntat lliure del poble.

Els exercits de les Nacions Unides han donat ja la darrera batalla al feixisme de tot el món. S'atança a passos agegantats l'hora del Dret, de la Llibertat i de la Justícia dels pobles. Que ningú no cregui que el « franquisme » pot romandre en peu dintre d'Espanya, puix no podem oblidar que és una delegació directa dels països totalitaris. La unió triomfant que representa el govern totalitari de Franco, imposada per la força de les armes contra la voluntat d'un poble que primer havia votat i després va palesar, que sabia lluitar i morir per la llibertat i que sense l'ajut a Franco de l'Alemanya nazi i la Itàlia feixista, que donaren, sense regateix, homes i armes, haurien fracassat, no és possible que perduri a Espanya, després de la derrota del feixisme internacional. La caiguda de Hitler i Mussolini significa també la caiguda de Franco i la seva « Falange ». Aquesta caiguda és desitjada per tota la massa que pateix, la que passa misèria, la que es troba a les presons i camps de treball, la que viu a l'exili, la que plora per les víctimes immolades per la causa de la Llibertat... Aquesta caiguda és esperada i desitjada per tots aquells que no tenen llur sort lligada al règim « franquista », com a complices dels crims comesos.

Que prenguin nota els enemics, que davant les seves campanyes encaminades a demostrar que estem desunits, presentem a l'opinió mundial el

Carles Pi i SUNYER enc

El President Irla ha encarregat Govern de Catalunya.

El Senyor Pi i Sunyer a anat a L. consultiu.

trobar, en els òrgans de propaganda dels països democràtics, el resso que els partits de la República no han pogut obtenir fins ara.

Es parla de monarquia: s'en parla i, sobre tot, s'està treballant per a que aquest pugui arribar a esdevenir un fet. No hi ha dubte de que, darrera la pantalla d'aquest consell de regència i d'unes eleccions a l'estil mussolinia — car altra cosa no serien, si tenien lloc, aquestes eleccions — es tracta de salvar, sino el règim i les seves institucions aparents, almenys — i això és el que compta en darrer lloc — les forces politico-econòmiques que aquest representa i els cossos orgànics que atentaren contra la República i edificaren l'aparell falangista.

Davant d'aquests fets, els socialistes catalans, i tots els combatents de la República, drecem la nostra veu indignada i repetim el nostre toc d'atenció als homes i als partits que, a l'exili i a casa nostra, mantenen la bandera de la llibertat i guarden fidelitat a la República que és assència del sentiment de tots plegats.

Les maniobres, del caire que siguin, no poden estemordir-nos. Se n'han fet permanentment, arreu i a cada moment, d'ençà del naixement de la República. Els enemics del poble i de la llibertat han trobat sempre suports a l'estranger, a voltes àdhuc en els medis que semblava haurien hagut de servir de garantia per al règim que, voluntàriament, s'havia donat el poble espanyol, i s'en fan, encara. Es precisament perquè examinem aquests fets amb la màxima objectivitat que ens sentim animats per a fer fracassar totes les maniobres. Car, a despit de tot i per tràgica que sigui la situació del nostre poble, avui, la voluntat de vint-i-quatre milions de ciutadans lliures deu haver de comptar per alguna cosa.

Tot depen de la claredat de visió que sapiguem adoptar els homes i els partits de la República, i de la rapidesa i encert en que sabran actuar per a llançar per terra tots els propòsits que la reacció intenta realitzar per a poder seguir mantenint els privilegis de les castes semi-feudals i de l'exèrcit i el poder omnipotent d'una església bel·licista enemiga de totes les llibertats.

Unitat d'acció. Unitat dels homes i dels cossos de la República. Estructuració, des d'ara, dels òrgans representatius de l'estat, apoiat damunt dels organismes representatius i jurídics. I, d'una manera primordial, establiment d'una política exterior que respongui a les necessitats del nostre poble, i responsabilització dels homes de govern i dels partits en l'acampament de la mateixa.

Democràtiques de Catalunya

nostre bloc compacte. Pot ocórrer que alguns afiliats i organitzacions que integren aquesta Aliança que es troben a l'estranger emetin opinions que es contradiguin amb la nostra; davant d'això hem de dir que creiem amb fermesa que arribaran també a una intel·ligència quan tinguin coneixement d'allo que hem acordat; però que si així no fos, cal que hom tingui present que aquells afiliats es deuen a una disciplina de llur organització i al seu retorn a la Pàtria acataran els acords que hagin adoptat. Els governs dels països democràtics, en tractar del problema espanyol, hauran de tenir present que a Espanya existeix una força organitzada potent i forjada en la lluita i el martiri que espera que es farà justícia. Si públicament no donat abans mostres d'existència d'una força ostensible, ha estat perquè no s'hauria fet cap benefici a la causa de la llibertat, ans al contrari, hauríem afegit més víctimes a les moltes que hem tingut.

En els moments presents i en un futur immediat, allo que uneix i lliga aquest conglomerat de forces democràtiques i per al qual no regatejarà esforços de cap mena, és:

I. — Restabliment del ordre republicà existent després de les eleccions de febrer del 1936, superant per mitjà d'acords aquelles lleis polítiques que no puguin satisfer les actuals necessitats, especialment les que fan referència a les aspiracions dels pobles d'Espanya.

II. — L'« ALIANÇA NACIONAL DE FORCES DEMOCRÀTIQUES » es compromet, amb la victòria, a impulsar el desenvolupament polític, social i econòmic del país per tal que segueixi el ritme dels avenços mundials, consolidant els progressos realitzats en el període republicà anterior i obrint les perspectives nacionals a les possibilitats que la transformació del món determini.

III. — Es constituirà un Consell Nacional integrat per tots aquells partits i organitzacions democràtiques i per aquells elements més caracteritzats de la resistència.

IV. — Les organitzacions i partits democràtics constituïts en l'Aliança assegurin la creació d'un govern ampliament representatiu, recolzat pel concurs unànim de totes les forces populars, que li prestaran la disciplina de llurs militants i afiliats per a complir la misió de restablir les garanties democràtiques; un govern que sera, des del primer moment, la garantia absoluta d'aquell ordre que és precis de crear en la transició greu de la tirania a la llibertat.

V. — Anul·lació total de la legislació « franquista ». Normalització de l'ordre jurídic pertorbat. Exigència de responsabilitats i càstig exemplar per als delinqüents feixistes per mitjà dels tribunals que han de constituir-se legalment. Reparacions i indemnitzacions.

VI. — Eleccions generals mitjançant la formació

del cens. Llei electoral de caràcter proporcional. Vot directe i secret.

Davant la proximitat del retorn a la llibertat, demostrarem la nostra força per a poder afrontar amb eficàcia els problemes delicats que trobarem plantejats en tots els ordres. Que ningú no es prengui la justícia per la seva mà. Els desbordaments, si n'hi hagessin, serien aprofitats pels elements pertorbadors i feixistes.

Cal fer justícia, però n'han de tenir cura els tribunals que immediatament es constituïran. Solament amb unitat i disciplina serà possible d'imposar-nos i donar una prova al món que son homes d'idees constructives.

En els moments transcendentals que vivim, quan el món sencer espera d'una hora a l'altra l'enderrocament total de tot allo que representi totalitarisme, es necessari que tots els espanyols estiguin atents a les ordres que en el punt àlgid els seran donades. Cal abstenir-se en absolut de prendre cap iniciativa particular.

El signen totes les organitzacions republicanes, nacionalistes, obreres i pageses de Catalunya, menys el P.S.U.C. i acoba amb aquests mots:

Et demanem amb insistència que acompleixis amb el teu deure i que acatis les ordres que rebràs.

VISCA LA REPUBLICA!

VISCA LA LLIBERTAT!

VISCA CATALUNYA LLIBRE!

ALIANÇA NACIONAL DE
FORCES DEMOCRÀTIQUES
DE CATALUNYA.

Un exemple de unitat

En l'Assemblea del Casal Català de Toulouse que tingué lloc el dia 27 del maig propassat, la voluntat d'entesa dels catalans aplegats al redós del Casal, decidí de felicitar al President Irla, per les gestions fetes junt amb el President Aguirre, prop de Martínez Barrio, per tal de que es vagi a la formació del Govern de la República. Al mateix temps es decidí de recabar del propi President Irla la formació del Govern català que aplegui tots els partits i organitzacions de casa nostra. De més, s'acordà fer arribar a les direccions dels partits i organitzacions, als diversos moviments i fronts de resistència catalans, la resolució de l'assemblea del Casal, per tal que es vagi a la creació de l'organisme únic de la resistència catalana a França.

Si el patriotisme i l'esperit fructuos que l'ànima no fos prou, la unanimitat absoluta i la fermesa dels socis del Casal Català de Toulouse, serien prou motiu de satisfacció i d'encoratjament.

La conferència de Garcia Miranda

Organitzada per la Secció local del *Partido Socialista Obrero Espanyol*, tingué lloc el dia 10 propassat a Perpinya una conferència sobre el tema: « En els camps alemanys d'exterminació de Dachau, Gussen, Manthausen ». L'assistència fou nombrosa i l'orador, el tinent-coronel i amic nostre Garcia Miranda, sabé despertar amb mots sobris i punyents tota l'emoció que la tragèdia viscuda en els camps de terror nazi pot fer viure en el cor dels exiliats.

A cada moment, per damunt de l'anècdota crua àdhuc brutal, l'imatge d'una doble tragèdia, d'un paral·lel entre el règim d'Hitler i el de Franco, s'endevinava. Car en l'ànim de tots constava l'emulació que en l'ordre de la repressió han efectuat tots els règims de força i, entre ells, el règim falangista.

ABSTREURE el meu pensament de la visió punyent del règim nazi, és cosa que difícilment puc aconseguir. Ni la joia de retrobar-me en terra lliure, ni la d'estar entre homes fidels a les idees d'emancipació social, ni l'emoció que resento d'abraçar a molts d'aquells amb qui he viscut hores intenses i inoblidables; pot fer-me oblidar aquesta visió. És com una obsessió terrible que malda en mi i em fa sentir com una mena d'al·lucinació.

Una onada d'indignació s'ha aixecat en conèixer les monstruositats comeses contra tots aquells que a Europa s'atrevien a blasmar el règim nazi. Tant despotisme, tanta monstruositat, tants crims, semblen impossibles. Dachau, Buchenwald, Mathausen, son noms que avergonyeixen a la humanitat civilitzada.

I aquest règim tenia la impudència d'anomenar-se socialista!

Conjuntament amb el mot nacional emprava el de socialista. Volia així atreure's, per la màgia que aquest mot produeix, el sentiment profund que pel socialisme senten les multituds desheretades.

Oblidava, però, que socialisme vol dir mantenir, respectar i desenvolupar els drets de l'home.

Oblidava, però, que socialisme vol dir justícia social: és a dir, establir la igualtat econòmica entre els homes i eliminar de manera progressiva tots els privilegis.

Oblidava, però, que socialisme vol dir organització de la societat pel bé col·lectiu.

Oblidava, però, que socialisme vol dir donar a cada individu el seu lloc en la societat, lloc que respongui a la seva vocació individual.

Oblidava, però, que socialisme vol dir convivència entre tots els pobles i respecte de totes les races.

Oblidava, però, que socialisme vol dir llibertat de pensament.

El règim nazi oblidava totes aquestes premisses. L'estat nacional-socialista volia, al contrari, destruir-les.

Enfront d'aquestes aberracions, servir l'ideal socialista en la seva més pura essència, és ací el mot d'ordre: Servir-lo amb tota la nostra lleialtat. Servir-lo per a fer impossible un retorn del règim que acaba d'enfonçar-se per l'esforç comú de tots els homes lliures.

Josep BUIRIA.

Arregat de formar Govern

Carles Pi i Sunyer de la formació del

Andres i al seu retorn començara les

Noticiari de l'exili

Conferència de Constitució d'Accio Cooperatista Catalana

Els dies 16 i 17 de juny tingué lloc a Tolosa, a la sala de Reunions del « Centre d'Estudes Cooperatistes », la Conferència de Constitució d'Accio Cooperatista Catalana, organisme dels cooperadors de les diverses branques de la Cooperació Catalana exiliats a França.

La Conferència fou oberta per M. Soulé, President del « Centre d'Estudes Cooperatistes » qui, després dels locals del « Centre » a la disposició dels present, i en un brillant parlament, exaltà el Cooperativisme. Acabà el seu discurs llegint un paragraf del Professor Charles Gide, que diu que de res serveixen les revolucions polítiques si no es transformen les estructures econòmiques. El seu parlament fou molt aplaudit.

La Conferència fou laboriosíssima, després d'ésser àmpliament discutits i millorats per la aportació de esmenes, tots els projectes que hi foren presentats foren aprovats unànimement i per aclamació.

La Conferència aprovà l'informe de la Comissió Organitzadora; es pronuncià per la constitució d'Accio Cooperatista Catalana, d'acord amb la ponència presentada. Aprovà els seus principis i finalitats; la seva estructuració i finances; un pla de realitzacions immediates; un projecte de relació del Moviment Cooperatiu amb les altres organitzacions de caràcter social i econòmic. Elegí el seu Secretariat.

Aprovà també una resolució sobre política actual, de la que destaca el reconeixement de la personalitat del Senyor Irla, com a President dels Catalans, i l'oferiment d'Accio Cooperatista Catalana a col·laborar en l'elaboració dels plans econòmics del futur de Catalunya.

També fou aprovat l'enviar una lletra de salutació a totes les organitzacions catalanes a l'exili, donant-les-hi a conèixer el nostre organisme i esperant-los a treballar eficientment per la unitat de tots els catalans, a fi de facilitar, amb l'entesa, condicions més favorables per al restabliment de la República.

Finalment es decidí enviar un telegrama de salutació d'Aliança Cooperatista Internacional, fent veure per a que la reconstrucció del Moviment Cooperatiu als països on ha passat el totalitarisme sigui prompte un fet; remarcant també la nostra condició d'exiliats i el desig de retornar aviat a Catalunya, per a reconstruir el nostre.

La Conferència fou un èxit d'organització, els assistents sortiren plens d'entusiasme decidits a treballar, més fermes que mai pel Cooperativisme.

L'Assemblea de la Unió de Rabassaires

El dia 10 del corrent tingué lloc a Perinyà l'Assemblea de la Unió de Rabassaires.

Aquesta reunió es desencabellà dins d'una marc limitadíssim al no ésser admesa cap votació. Això donà a l'Assemblea més aviat un to de canvi d'impressions. No obstant restà ben patès l'aním dels camperols d'enfortir llur organisme de lluita i de dotar-lo dels mitjans necessaris per a fer lo apte per a les lluites a venir, en la defensa de les reivindicacions dels pagesos de casa nostra.

Publicacions

Hem rebut del nostre amic Joan MORGANES el seu interessant treball d'anicles publicat en francès amb el títol: « Vers l'Entente Ibérique ».

En aquest treball, introduït per l'antic cap del govern de la República Portuguesa, José D. dos Santos, Joan Morganes propaga per una àmplia fe-

Perspectives i miratges

QUAN EXAMINEM el problema d'Espanya — nosaltres no creiem que el plet català pugui trobar una solució isolada del problema general de la Península — ens cal desconfiar de la nostra facilitat en somniar truites. Els desitjos juguen sempre un gran paper en les idees « científiques » que ens fem del futur. Però la situació especial de l'exiliat — teixida d'esperances — desfigura encara més les realitats objectives. Els dirigents dels partits no escapen a aquesta llei general.

En la història de tots els exilis es pot veure que els exiliats s'equivoquen sovint. En tot cas, quan retornen a llur país els seus mateixos partidaris no tarden a expressar una certa disconformitat amb el punt de vista del rapatriat.

La desorientació i les discrepàncies entre exiliats és filla natural de la pròpia vida de l'exili. Les idees que ens fem d'« allà baix » són deformades pel prisma de la nostra vida actual. La nostra constel·lació de desitjos és massa forta. Desig de retornar a la terra i desig d'afirmar la nostra victòria. Per l'exiliat no es tracta únicament de la victòria de la República, per la qual ha combatut. Es tracta, sobretot, d'una victòria íntima i personal, la del seu grup polític. « No ens hem equivoicat », ens diem secretament tots els dies. És l'orgull i el consol de la nostra situació. Dificilment podríem passar-nos d'aquest auto-engany. És el nostre pa espiritual. Fill de l'isolament de l'exili, contribueix, però, a separar-nos dels nostres propis compatriotes i companys. La satisfacció íntima d'haver tingut raó es paga al preu d'augmentar l'isolament propi de l'exili. Ajuntem als dos desitjos citats una altra secreta esperança: voldríem que la nostra vida futura, la dels nostres fills, no conegués els horrors que aquets anys ens han fet veure i sofrir.

Emportats per aquests volers la reflexió objectiva en sofreix i moltes vegades ens enganya. És amb recança que redescobrim que la política i el pervindre del país no estan lligats més que d'una manera molt superficial als nostres desitjos. Ens adonem més que mai que el nostre país és una part inseparable d'Europa i del món. I aquí un nou miratge ens espera: la victòria dels aliats. Ens sembla que ideològicament la continuació del franquisme no sigui possible. Oblidem que els vincles que lliguen els pobles entre ells tenen una base econòmica primordial. Oblidem el caràcter de semi-colònia econòmica del nostre poble. Oblidem que la victòria de les democràcies és, en certa manera, una amenaça contra el capitalisme. Oblidem que cap poble s'ha alliberat encara de les seves cadenes econòmiques. Que el gran capitalisme no té pàtria.

La perspectiva socialista del món no és més que una perspectiva. La lluita en el pla mundial no es troba ni tan sols plantejada d'una manera clara. Al contrari: la victòria « nacional » de cada aliat desperta un cert nacionalisme que potser serà explotat per la burgesia. No hauríem d'oblidar que aquesta ha de buscar una solució que li permeti d'adaptar-se a les noves condicions polítiques. Per a la burgesia es tracta sobretot d'evitar la transformació econòmica que les circumstàncies reclamen.

Els contactes entre les « resistències » de cada país, entre les organitzacions obreres, s'estableix deració de pobles ibèrics, entre els quals comprèn la República Portuguesa.

Es un estudi que ha de merèixer l'atenció de tots aquells que s'interessen pels problemes peninsulars.

d'una manera força inconcreta i poc eficaç. Els horrors de la guerra estan presents a la memòria de tots, i ningú pot reprendre sense escrúpols la idea d'una lluita civil dins del seu país. Massa sang. No hi hauria una manera de marxar cap al Socialisme, sense vessar més sang?, es diuen els obrers. No hi hauria una manera d'evitar el Socialisme sense vessar sang?, es demana la burgesia.

A la indecisio internacional de la classe obrera, els estats en mans de la burgesia marquen un compàs d'espera. Qui temps passa, anys empeny. Però nosaltres que no oblidem que la història es teixeix en el teler de la lluita de classes, podem suposar que hi ha interès en mantenir la confusió actual. Hom sap el paper que els núvols de fum juguen en la tècnica militar. Darrera el fum, una política d'atac o de defensa es prepara. Hi ha interès en voltar de fum el problema espanyol. Com d'altres... Espanya és una semi-colònia. Fora d'una organització socialista del món o d'Europa, almenys, la península Ibèrica dansa i dansarà al so de la música dels seus amos.

Per a començar la gran matança mundial, s'espera que la guerra de casa nostra — l'assag general — s'acabés. O, potser, es feu acabar la guerra d'Espanya per a poder començar la guerra mundial.

No hi ha problema espanyol. Hi ha un problema mundial. Fora d'una perspectiva mundial, les solucions proposades al plet d'Espanya són un miratge. Això no vol dir que els espanyols hàgim de deixar de lluitar — allà baix i fora — contra el franquisme. La lluita per la llibertat mai és estèril. Ni quan es perd. Un poble existeix en tant que expressió sintètica de les seves lluites. Nosaltres hem de lluitar per l'existència del poble català i per la dels altres pobles d'Ibèria.

Un crit unànim traspassa les boires: evitem la guerra civil! Així es parla a Espanya i a arreu. Es pensa amb raó que cal castigar els criminals de guerra. Morin els traïdors de cada poble i així vessant aquesta sang maldada evitem la creació de l'organisme que s'oposà per les armes i per la sang, a la marxa endavant dels pobles cap al Socialisme. Així no hi haurien noves guerres civils. El que té d'humanament horrible la guerra civil, no són els seus morts, són els morts innocents.

La burgesia accorralada — pels seus propis pecats — deixarà sacrificar algun dels seus homes, però, buscarà altres solucions. Els caps dels moviments obrers tenen el deure, difícil, d'endeyinar-les a temps. Els cal saber despullar-se dels miratges i veure la veritable perspectiva en la qual es posen els problemes actuals. Els exiliats estan força mal preparats per a això. Les seves necessitats vitals i afectives els fan viure massa d'il·lusions i de desitjos. El punt de vista personal juga en els un paper massa important. No pot ésser altrament.

Els nostres camarades que lluiten des de l'Espanya franquista, tot i amb el seu isolament del món democràtic, poden veure-hi més clar, més desapassionadament.

L'enyorança és mal consellera. Mira al passat més que al present i al futur. Els homes d'« allà baix », els herois que saben mantenir la lluita malgrat els perills contra l'estat-policia, posaran punt a les divergències dels exiliats. Nosaltres no hauríem de fer altra cosa sino tractar de penetrar-nos amb ells. Demnem-nos de miratges. Lluitem d'acord amb els que resten a la pàtria, procurant establir una veritable coincidència de pensament i d'objectius.

Dr. F. TOSQUELLES

LA TERRA

UN DELS PROBLEMES que més preocupen actualment, als dirigents polítics, és el de la terra. De cap manera, no podem desentendre's d'allo que, fins a avui, ha estat motiu de desordre i, sobretot, de manca de treball i pobresa en tots els sentits. I aquesta conseqüència lògica, quan no existeix una legislació humana i assenyada que signi l'handicap a una lluita del treball, estimulada per una estructuració comprensiva, penyora d'absoluta compensació a l'esforç quotidià d'aquell que la fecunda, es perllonga fins que els trasbalsos fills d'un malestar endèmic, es tradueixen en el desenfrà de les iras i de les passions les quals lesionen greument l'economia dels pobles i retarden i pertorben l'obra evolutiva de benestar i d'ordre social.

La terra no és una creació de l'home per què aquest pugui sentir-se amb un dret de gaudi privilegiat. Es una concepció d'autodeterminació de la natura, com l'aigua, l'aire i el Sol. Difereix, però, el sistema de distribució, que la terra no atorga pel seu propi lloc. Per això hi han submergides, enmig d'una mar de confusions, tanques traves i obstacles que s'oposen a la solució fàcil d'aquest problema que, d'anys, han volgut complicar molts d'aquells que no podrien justificar, tan sols, el mitjà d'adquisició de terrenys per llurs predecessors. Afegit a això el menyspreu i l'aversió manifesta envers una qualitat de treball gens escalent per a ella, — i molt menys si el conrador no veu l'esperança d'una completa emancipació per a l'avenir, — persistirà la depauperació del camp, i les riuades inextinguibles cap a les grans urbs, podran objectar-se, com les onades d'emigració a aquesta França que sap recollir els valors vitals i efectius dels que la fertilitzen amb tanta devoció per ells i que, amb tanta admiració pels altres, saben comprendre que l'estímul és tan necessari com la remuneració per als campions demunt dels quals s'assenten els veritables fonaments de la riquesa i del benestar dels pobles.

Diem això perquè el problema de la terra demana solucions especials. En el marc de la llei no deuen suscitar-se conflictes. Cal que aquesta tingui definicions avantatjoses per al que treballa, amb una tendència a anar esmortint, fins a fer-lo desaparèixer, el dret del que no treballa.

No hi haurà mai en cap país una producció floríent, si el conrador va a remolc de persona, aliena al seu esforç, amb drets tutelars de gaudi sense haver contribuït en el més mínim a l'acurat tracte que la terra requereix.

Ara bé, per a canviar els motlles d'aquest sistema retardatari que estralls tan greus ha causat a casa nostra, àdhuc d'ordre moral i humà, cal establir un principi de reivindicacions que conduïvi per a un avenir pròpera l'adjudicació, de la terra al que la treballa, oscil·lant la quantitat i la qualitat en relació a la fisonomia de qualitat i quantitat, també de capacitat de conreu familiar.

Mentre s'aniria planejant el viarany que conduïa a la consecució del que esmentem, un lapse de temps adequat podria anar preparant i educant les futures generacions, per mitjà d'ensenyances a càrrec de teòrics i experts polítics, per a feruar la terra amb totes les regles d'experimentació de química.

I aquesta justícia humana que marxaria al ritme de la funció que deu acomplir la terra envers l'home, extingiria també les lluites passionals incubadores d'edís hereditaris. Paral·lelament hauríem arribat al retrobament de dues corrents sfluents al punt neutràlgic: l'incorporació de l'home a la terra, per haver canviat la seva condició, i el millorament social d'aquest endret i en categoria. Momentàniament, doncs, per a arribar-hi, cal accelerar l'organització preliminar. I aquesta, rau en la creació de Consells de Competència local que examinin profundament el valor de les grans propietats, basat, atpe en el líquid imposable de riquesa contributiva, almenys en un principi concençios d'indemnització periòdica, susceptible de donar temps a tothom per a arribar al nou ordre, de vida, sense sacsejaments perjudicials. I aquests consells, que poden formar una xarxa per a crear un Consell Superior dins d'una orbita provincial i regional, poden tenir, també, en el successiu, la missió — aconseguida a queata antevellació de la condició del camperol — d'intervenir en els alts i baixos que puguin promoure's per tal de que no existeixi una desigualtat de possessió de terra en desacord amb la capacitat de conreu familiar.

Hem aei gairebé traçat el camí d'un ordre just, eficient i sòlid. Manca assenyalar els terminis i el capital per a l'amortització. Llavors també manca pre- fixar el termini que en l'exercici de llur començindran dits Consells.

Hem emés aquest sistema d'estructuració perquè creiem en la justesa dels seus principis, en l'eficàcia d'un guiatge ordenador i en l'apavagament de violentes tempestes produïdes per l'exhauriment d'una classe, massa temps sense esperança d'innovacions a la seva condició social.

En un altre article pensem precisar les normes estatutàries de renovació d'una faiso de la qual ningú podrà desentendre's, si no és que els sentiments de coordinació i de convivència patriòtica deixen de flagellar les seves fibres espirituals.

Jaume PURCALLAS SALVA

Membre de la Junta Arbitral de la Llei de Contractes de Conreu, a Figueres.

RAFAEL CAMPALANS

(Ve de la pàgina 3)

que s'havia traçat. Estimava massa la democràcia i la llibertat perquè hagués arribat a deformar el seu socialisme.

Podriem resumir aquestes breus pinzellades que hem traçat sobre un dels múltiples aspectes de la vida de Rafael Campalans, dient que en ell hi coincidien aquelles virtuts no gaire abundoses entre els homes. Era el pedagog, el polític i el patriota. I sobretot i per damunt de tot, l'home humà, comprensible i just.

Un tràgic accident ens va prendre aquest gran ciutadà, que tanta falta ha fet a Catalunya i al Socialisme.

Però nosaltres els que procurem imitar a Rafael Campalans en totes aquelles virtuts que el feten superior a molts altres homes, seguim les seves petjades i procurarem no caure mai en l'aberració de confondre la lluita política en canibalisme polític.

I per honorar constantment la seva memòria, crearem sempre, com ell, que « POLITICA VOL DIR PEDAGOGIA ».

JOAN ALEU.

Els deportats a Alemanya

ARRIBATS :

Josep Comabella, Antoni Sentís, Josep Escuer, Miquel Manzano, Amador Miquel i Antoni Perenya. El Moviment Socialista de Catalunya es complau en saludar, ben afectuosament a tots aquests companys, així com a les seves respectives famílies. Es tenen notícies de Josep Garcia i de Garriga.

GESTIONS : La Delegació del M. S. de C. de París continua fent gestions per tal de poder localitzar els companys deportats següents: Joan Ferrer (Javier), Ramon Guasch (Picola), Ramon Capellades, Josep Marqués, Joaquim Cardona, Romà Busquets, Ricard Llorens, Josep Silvestre, Emili Baqué Ca als Ramon Bernard, Antoni Moré, Joan Calvo, Josep Franquesa, Miquel Sabadell i Salvador Clop. Hem omplert una llista amb tots els antecedents que tenim d'aquests companys i s'ha entregat al Ministeri de Presoners i Deportats. Preguem a tots els amics retornats d'Alemanya que puguin donar-nos alguna indicació d'ells, escriguin immediatament a la Redacció d'« Endavant », Joan Aleu, 40, place Verdun, Castelnaudary (Aude).

UNA DOLOROSA NOVA : Ens ha arribat la trista notícia de la mort en el camp de deportats polítics de Gussen (Alemanya) del company Francesc Mir oficial de la gloriosa 29 Divisió, fundador del B.O.C. a Seros i perteneixent fins a la data al Partit Obrer d'Unificació Marxista. Endavant s'associa al dol de la seva família i amics.

Cartellera d'Endavant

Subscripció pro « Endavant »

	Suma anterior	772 frs
Subscriptors que pagaran la quota regular mensual :		
A. C.		50
Antoni Fornes		100
Antoni Iborra		100
Joan Massachs		50
Subscripció extraordinària :		
Ketty I ages		100
Juli Sunyer		100
Salvador Masa		70
Fernando Lopez		12
Jaime Cosfials		100

Total 1.454

Envieu els donatius a nom de Joan Aleu, 40, Place de Verdun, Castelnaudary, (Aude).

Administració

Preguem a tots els companys que ens liquidin el més prompte possible tots els números d'« EN-DAVANT ». Subscripció per 13 números 50 francs. Dirigueu els girs i la correspondència a nom de Joan Aleu, 40, Place de Verdun, Castelnaudary, (Aude).

De retorn de l'imperi de Franco⁽¹⁾

TANGER I GIBRALTAR I GIBRALTAR I GIBRALTAR!

Les centuries falangistes desfilen davant de l'ambaixada anglesa a Madrid; el gest amenaçant, el crit irat. Al passar desota les finestres de l'ambaixada, els escamots hi claven l'esguard llampagajent. La indecisio guanya un moment els grups: una passa fora dels rengles, un mot d'ordre

encoratjador i aquestes centenes de joves falangistes es llançarien a l'assalt de l'edifici. Però el mot no ve, el gest no s'inclinava; i les centuries seguisen endavant, sempre amb la mateixa canterella.

— **TANGER I GIBRALTAR I GIBRALTAR I GIBRALTAR!**

Assegut en el seu despatx, envoltat del personal de l'ambaixada, Sir Samuel Hoare comenta els incidents quan una pedra, després d'haver esmicolat un vidre, rebot a l'interior i cau morta als peus del diplomàtic.

Moments de confusio. La conversa resta suspesa. Un lleuger sobresalt excita la susceptibilitat de l'anglès. La vexació es reflexa en el seu rostre. « Se l'apedrega? » Al seu redós hom resta silencios. L'esquard de Sir Samuel Hoare s'allunya del grup per a concentrar-se en un mapa d'Europa puntejat de banderoles sobre el qual l'ambaixador segueix la marxa de les operacions. Els alemanys son forts, encara. Heus-aci allo que es desprèn al primer cop d'ull: els alemanys son forts, encara.

Lord Templewood retornà amatent als seus auditors per a dir-los-hi: — Encara no som allà on anem. Retornem al treball. Tot això és passatger.

Abans d'abandonar el despatx, algu allarga a l'ambaixador la pedra que les centuries falangistes li han llançat moments abans Sir Samuel Hoare l'agafa, la sospesa, li dona voltes entre les seves mans. A l'exterior, la cridoria continua. Els falangistes passen i repassen anunciant a grans crits la política imperial de Franco.

— **TANGER I GIBRALTAR I GIBRALTAR I GIBRALTAR!**

L'ambaixador d'Anglaterra a Madrid somriu i, abans de posar la codina damunt d'una pila de papers, a la dreta de la seva taula de treball, es diu per a si mateix, a mitja veu, separant-ne els mots: — Per esser-ne el fonament d'un gran imperi, la trobo petita, massa petita.

Els veïns de l'ambaixada han sortit al

balco i saluden als manifestants a l'estil nazi.

Com el Duce, Franco ha fet l'apologia de la seva política imperial en un llenguatge propi. « La posició espiritual de un pueblo » s'ha manifestat en el terreny polític en una prosa del més cridaner estil plateresc. L'epopeia tràgico-comica del franquisme ha trobat l'expressió pretenciosa que més li convenia. En el règim de Franco, Gongora ha desplaçat Cervantes. Si el llenguatge traïx el pensament, el llenguatge del franquisme posa de relleu la incapacitat més totalitària de poder expressar-se amb accents populars. Profundament reaccionària, la prosa franquista tracta en va de bastir l'arc de triomf de la segona Espanya imperial damunt de dues mentides: la espiritualitat i la justícia social. El confusioisme més espantós acopla en un mateix esforç estèril a tots els teoritzants d'aquesta nova Espanya que es reclama de la paternitat de D. Palaí, el de Codavonga. Políticament i literària, el franquisme és intraduable a un llenguatge modern qual-sevol. De l'imperi no-nat de Franco el mon no en conixerà més que la lletra de les seves absoltes. El cant èpic del franquisme romandra eternament inèdit.

Tot, però, no ha estat pas il·lusio. La puynent realitat de l'Espanya imperial i franquista, revolta el cor. Pel camí de retorn de l'« imperi » de Franco, la tragèdia barra el pas del vianant. Es en decantar-nos vers el cos adolorit del poble espanyol i català que ens adonem dels estralls que el feixisme hi ha fet. Misèria, desolació, sang. Una terra malmesa, unes llibertats escarnides, un avenir incert. Un treball de reconstrucció incalculable; muntanyes de doler a superar, rius de llàgrimes a secar. Un poble famolenc i assedegat a posar dempeus...

Restituïu de Tanger? Retorn al règim estatutari d'abans de la guerra? Però això no ho és pas tot!

La política imperial de l'Espanya franquista ha estat un fracàs descomptat, una paròdia interpretada per titelles; però « l'imperi » de Franco és encara per l'Espanya i la Catalunya republicanes i obres un malson inoblidable, una tragèdia espantosa, en la qual el botxi hi juga el primer paper. I és en aquest sentit que els pobles ibèrics volen veure Franco retornar del seu « imperi » de sang i de dolor.

Els vidres trencats de l'ambaixada anglesa de Madrid, han estat canviats. Les centuries falangistes cerquen altres advertiments. Els carrers d'Espanya no oïran mes els crits de: Tanger! Gibraltar! Però « l'imperi » insolent de Franco subsisteix a desgrat del sentiment de reprobació unànim que sent el mon democràtic pel règim franquista. Subsisteix pels pobles ibèrics que sofreixen en la seva carn viva l'engrapada ferotge del falangisme. Fins a quan?

En retornar de Tanger, Franco no pot

Unitat d'acció

TOT FA PREVRURE que el problema de les nacionalitats quedarà resolt si es deta a la nostra República d'una carta constitucional basada en els principis federalistes i sigui garantia de llibertat per a tots els pobles d'Ibèria. Però cal tenir en compte que la classe treballadora deu tenir una forta intervenció en aquest avinentesa política per tal de donar-hi tot el contingut social que li sigui possible. Pel que a Catalunya es refereix, cal que els organismes sindicals i el sentit classista dels treballadors, en l'ordre polític, sincronitzin la seva acció.

Seria molt lamentable que una part de la classe treballadora caigués, una vegada més, en l'error col·lectiu de creure que és suficient l'acció sindical en tant que obrer, i que, aconclides les seves obligacions d'afiliat en els organismes de treball, políticament pot pertanyer no importa on. Tinguem compte amb aquest error. Mai en la vida política dels pobles s'ha presentat una necessitat tan profunda de la intervenció de la classe treballadora en la futura estructuració social d'aquets pobles. Per això la nostra responsabilitat política és gran.

I fem aquest crit d'atenció perquè històricament s'ha produït sempre el fet que quan la classe treballadora orgànicament pren consciència de la seva missió, és desviada políticament per la demagogia dels partits petits burgesos.

Sobretot a Catalunya, veiem a començaments de segle que, per a contra-restar les corrents socials, ferment de la Primera Internacional, neix el fatídic Lerroxiisme que neutralitza en gran part el moviment obrer, en tant que moviment de masses, fins a l'any 1917. Neix la República de 1931 i, malgrat que l'organització sindical, és un gran baluard, políticament una gran part dels treballadors cauen altra volta a les mans de la demagogia burgesa.

Al parlar, doncs, de la unitat de la classe treballadora, cal foragitar la incongruència que representa el fet que una gran part dels obrers de Catalunya pertanyen a un partit polític que, com a classe, és la antitesi de la seva pròpia actuació sindical. El romanticisme del sentiment patriòtic no pot servir de pretext d'aquesta paradoxa, sentades les bases que tenen cada una de les nacionalitats, les quals son, a la vegada, en els principis del Socialisme.

Aquest sentimentalisme és un fet superat que cal que la classe treballadora plasmi a la realitat donant-li tot el contingut social que les seves possibilitats li permetin i, per a legar-ho, cal la unitat d'acció, a començar per l'individu. Que el seu esforç, tan en l'ordre sindical com en l'ordre polític, tendeixi a una mateixa finalitat: organització econòmica dels pobles que sigui garantia de lliure llibertat política.

Salvador SERRA

desembarcar de nou a la Península. El vaixell que el condueix no pot ancorar a cap dels nostres ports, sino que ha de prosseguir a través dels mars la conquesta fantasmagòrica del gran imperi que suara volia arrodonir a ceps de pedra. Lluny d'Espanya. I, sobretot, de Catalunya!

J. ROURE i CLAVÉ.

(1) « Franco estaria disposat a restituir Tanger i a restablir l'estatut vigent en 1940 ». (De la premsa francesa d'aquests dies).